

Biggensterfte na toedienen van ijzer

Pasgeboren biggen hebben ijzer nodig, maar in zeugenmelk zit zeer weinig ijzer. Extra ijzer moet dus snel worden toegediend, maar hierbij gelden wel enkele aandachtspunten.

Tijdens de geboorte bevat een big ongeveer 45 mg ijzer. Dat zit vooral in de rode bloedcellen. De eerste dagen na de geboorte heeft een big ongeveer 7 mg ijzer per dag nodig. Na 2-3 weken is dit 15-20 mg per dag. De totale hoeveelheid benodigd ijzer bedraagt tussen de 250 en 350 mg. in de eerste drie levensweken. Als er geen extra ijzer wordt toegediend, heeft de big op een leeftijd van 3 weken een ijzertekort van ongeveer 200 mg. IJzertekort resulteert in bloedarmoede.

IJzertekort snel na geboorte

Bij pasgeboren biggen zal snel een ijzertekort optreden, aangezien zeugenmelk zeer weinig ijzer bevat (ongeveer 1 mg ijzer/kg melk) en er meestal weinig ijzer kan worden opgenomen uit de omgeving. Extra ijzer moet dus snel na de geboorte worden toegediend om bloedarmoede te voorkomen. Biggen met bloedarmoede zijn bleek en groeien minder goed. Bij een ernstig ijzertekort hebben de dieren een dikke nek.

IJzer kan ook schadelijk zijn

Soms treedt na het toedienen van ijzer plotselinge sterfte op. Dat kan verschillende oorzaken hebben.

IJzervergiftiging

Elementair ijzer en ijzeroxiden (roest) zijn nagenoeg niet giftig. IJzertzouten daarentegen zijn giftiger. Injecties met hoge doseringen ijzertzouten veroorzaken maag-darmontstekingen en sterfte binnen twee dagen. Toediening via de bek vanaf 1.100 ppm ijzertzout bij biggen veroorzaakt

groeivertraging en vanaf 5.000 ppm verminderde voeropname en botverweking. Het effect hangt ook af van andere voerbestanddelen. Fytase, fosfaat, kobalt, koper, mangaan en bepaalde suikers (disachariden) remmen de opname van ijzer uit de darm. Vitamine C, sommige suikers en aminozuren stimuleren juist de ijzeropname.

IJzershock

Sterfte als gevolg van ijzershock kan optreden binnen een paar uur na de ijzerinjectie. De oorzaak van ijzershock is een acute hartstilstand als gevolg van een sterke stijging van het kaliumgehalte in het bloed. Deze is het gevolg van spierbeschadiging. Meestal betreft dit ijzerdextraan. Een tekort aan vitamine E of een bepaalde gevoeligheid bij biggen kunnen hieraan ten grondslag liggen. Zowel ijzervergiftiging als ijzershock worden weinig (meer) gezien.

Verontreiniging

Na het injecteren van biggen met een besmette naald kan ook acute sterfte optreden. Meestal betreft het een verontreiniging met Clostridiumbacteriën. Een besmette naald hoeft lang niet altijd zichtbaar vuil te zijn. Tijdens het aanprikken van het flesje met een vervuilde naald kan het ijzer ook verontreinigd worden. Het is daarom belangrijk om altijd een nieuwe naald te gebruiken bij het aanprikken van een nieuw flesje en geen restanten ijzer te bewaren voor een volgende keer. Daarnaast is het noodzakelijk om in ieder geval voor elke volgende toom een nieuwe naald te gebruiken, aangezien ook virusinfecties, zoals PRRS, gemakkelijk verspreid kunnen worden via injectienaalden.

